

Yliopistojen tieteellinen ja taiteellinen toiminta sekä yhteiskunnallinen vaikuttavuus vuonna 2011

Yhteenveto yliopistoilta kerätyistä julkaisutiedoista

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2013:4

Yliopistojen tieteellinen ja taiteellinen toiminta sekä yhteiskunnallinen vaikuttavuus vuonna 2011

Yhteenveto yliopistoilta kerätyistä julkaisutiedoista

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2013:4

Opetus- ja kulttuuriministeriö / Undervisnings- och kulturministeriet
Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osasto / Högskole- och forskningspolitiska avdelningen
PL / PB 29
00023 Valtioneuvosto / Statsrådet
www.minedu.fi/julkaisut

Taitto / Ombrytning: Teija Metsänperä, opetus- ja kulttuuriministeriö

ISBN 978-952-263-201-2 (PDF)

ISSN-L 1799-0343

ISSN 1799-0351 (PDF)

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja /
Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2013:4

Yliopistojen tieteellinen ja taiteellinen toiminta sekä yhteiskunnallinen vaikuttavuus vuonna 2011. Yhteenveto yliopistoilta kerätyistä julkaisutiedoista

Tiivistelmä

Raportin tavoitteena on antaa tiivis yleiskuva suomalaisten yliopistojen tieteellisen, taiteellisen ja yhteiskunnallisen toiminnan laajuudesta. Aineistona ovat opetus- ja kulttuuriministeriön yliopistoilta keräämät julkaisutiedot. Vuosina 1994–2009 tiedonkeruu koski vain julkaisujen lukumääriä. Vuonna 2010 tiedonkeruu laajennettiin kattamaan myös taiteellinen toiminta, patentit ja keksintöilmoitukset sekä audiovisuaaliset, tieto- ja viestintätekniset aineistot. Julkaisuista kerättiin tiedot myös julkaisun nimestä, tekijöistä, tekijöiden yliopistosta, lehdestä ja julkaisumaasta.

Tiedonkeruun tulokset esitetään lukuina ja kuvioina. Ensin kuvataan yliopistojen julkaisutoiminnan kehitystä vuosina 1994–2011. Toiseksi tarkastellaan yksityiskohtaisemmin vuoden 2011 julkaisutietoja julkaisutyypeittäin, tieteenaloittain ja yliopistoittain. Raportissa ovat tiedot kotimaisista ja kansainvälisistä julkaisuista, kansainvälisistä yhteisjulkaisuista, julkaisujen laadusta sekä ammatti- ja yleistajuisista julkaisuista. Kolmanneksi kuvataan yliopistojen taiteellista ja yhteiskunnallista toimintaa.

Universitetens vetenskapliga och konstnärliga verksamhet samt samhällliga effekt 2011.
Sammanställning av informationen om universitetens publikationsverksamhet

Sammandrag

Syftet med rapporten är att ge en koncentrerad överblick över omfattningen av de finländska universitetens vetenskapliga, konstnärliga och samhällliga verksamhet. Rapporten baserar sig på den information undervisnings- och kulturministeriet samlat in från universiteten om deras publikationsverksamhet. Åren 1994–2009 insamlades endast data om antalet publikationer. År 2010 utökades insamlingen till data om konstnärlig verksamhet, patent och uppfinningsanmälningar samt audiovisuellt material och program av data- och informationstekniskt slag. För publikationernas del har även uppgifter om publikationens namn, författarna och deras universitet, publikationstyp och utgivningsland tillkommit.

Resultaten presenteras i siffror och grafiskt. För det första presenteras utvecklingen för universitetens publikationsverksamhet 1994–2011. För det andra granskas uppgifterna från 2011 mer detaljerat enligt publikationstyp, vetenskapligt område och för varje universitets del. I rapporten ingår uppgifter om inhemska och internationella publikationer, internationella sampublicationer, publikationernas kvalitet samt professionellt inriktade och allmänt hållna publikationer. För det tredje beskrivs universitetens konstnärliga och samhällliga verksamhet.

Sisältö

<u>Tiivistelmä</u>	3
<u>Sammandrag</u>	4
<u>Johdanto</u>	6
<u>Julkaisutoiminnan kehitys 1994–2011</u>	7
<u>Julkaisujen määrä 2011</u>	10
<u>Yliopistojen rooli</u>	12
<u>Tutkimustoiminnan kansainvälisyys</u>	18
<u>Kansainväliset yhteisjulkaisut</u>	20
<u>Tutkimuksen laatu</u>	22
<u>Ammatti- ja yleistajuiset julkaisut</u>	24
<u>Taiteellinen toiminta, patentit ja audiovisuaaliset aineistot</u>	25
<u>Liitteet</u>	27
Liite 1. Julkaisutyypiluokitus	27
Liite 2. Julkaisufoorumi-luokkien kriteerit	29

Johdanto

Tämän raportin tavoitteena on antaa tiivis yleiskuva siitä, kuinka paljon tieteellistä, taiteellista ja yhteiskunnallista toimintaa suomalaisissa yliopistoissa tehdään. Raporttia kirjoitettaessa on ajateltu ensi sijassa opetus- ja kulttuuriministeriön ja yliopistojen henkilökuntaa, mutta myös muita tiedepolitiikasta kiinnostuneita.

Raportin aineistona ovat opetus- ja kulttuuriministeriön yliopistoilta keräämät tiedot. Vuosina 1994–2009 tiedonkeruu koski vain julkaisujen lukumääriä. Vuonna 2010 tiedonkeruu laajennettiin kattamaan myös taiteellinen toiminta, patentit ja keksintöilmoitukset sekä audiovisuaaliset ja tieto- ja viestintätekniset aineistot. Julkaisuista ruvettiin keräämään metatiedot eli tiedot julkaisun nimestä, tekijöistä, tekijöiden yliopistosta, lehdestä, julkaisupaikasta jne.

Tässä raportissa esitetään tiedonkeruun tulokset lukuina ja kuvioina. Ministeriö on antanut Kansalliskirjastolle tehtäväksi julkaisuportaalin rakentamisen, josta käyttäjät löytävät julkaisujen metatiedot. Raportissa esitetyt lukumäärätiedot löytyvät yksityiskohtaisemmin Vipusen julkaisutilastossa (<http://vipunen.csc.fi/fi-fi/Pages/default.aspx>).

Raportti jakautuu kolmeen osaan. Ensimmäisessä osassa kuvataan tiiviisti yliopistojen julkaisutoiminnan kehitystä vuosina 1994–2011. Toisessa osassa tarkastellaan yksityiskohdaisemmin vuoden 2011 julkaisutietoja. Niistä esitetään paitsi tavanomaisimmat jakaumatiedot kuten julkaisut julkaisutyypeittäin, tieteenaloittain, yliopistoittain¹ myös tiedepolitiikan eräiden painopisteiden mukaisina. Niihin kuuluvat julkaisujen jakauma kansainvälisiin ja kotimaisiin, kansainväliset yhteisjulkaisut sekä julkaisujen laatu yliopistoittain. Kolmannessa osassa kuvataan yliopistojen taiteellista ja yhteiskunnallista toimintaa siltä osin kuin se ei sisälly julkaisuihin.² Julkaisuista yhteiskunnallista vaikuttavuutta osoittavat ammatti- ja yleistajuiset julkaisut.

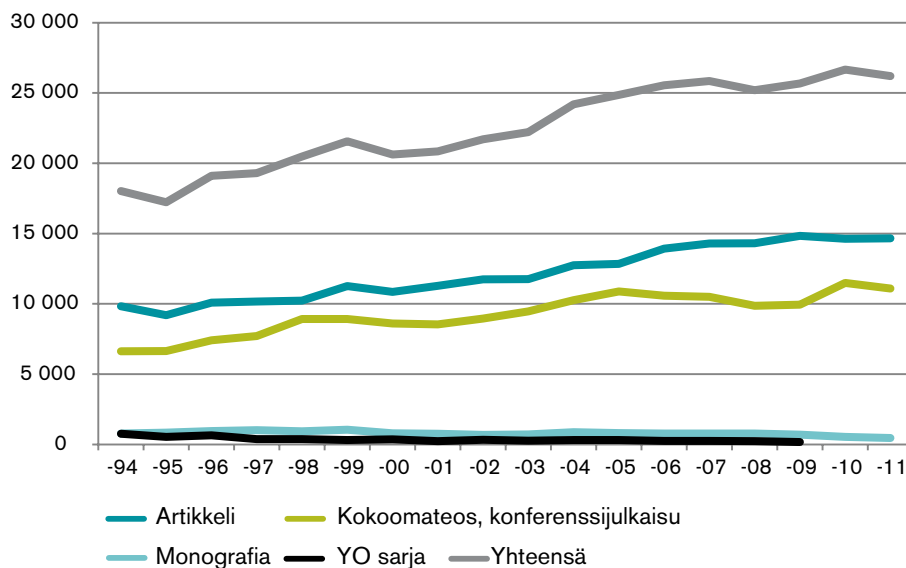
Lisätietoja opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisutiedonkeruusta ja sen tuloksista antavat Jukka Haapamäki (jukka.haapamaki@minedu.fi) ja Olli Poropudas (olli.poropudas@minedu.fi).

1 Tarkastelun ulkopuolelle on jätetty taideyliopistot, koska niiden toiminnan tuloksellisuutta mitataan muilla kriteereillä kuin julkaisuilla ja niiden julkaisumäärät ovat varsin pieniä. Vuonna 2011 Kuvataideakatemia tuotti 22, Sibelius-Akatemia 96 ja Teatterikorkeakoulu 89 julkaisua.

2 Taiteellisen toiminnan luvut ovat vuodelta 2010.

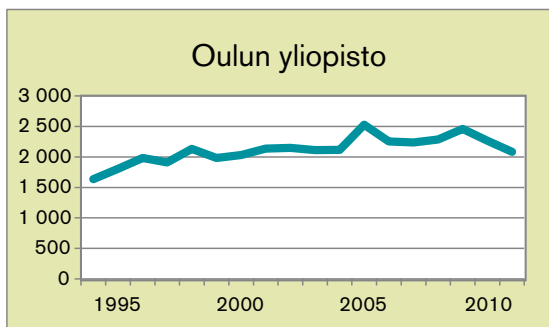
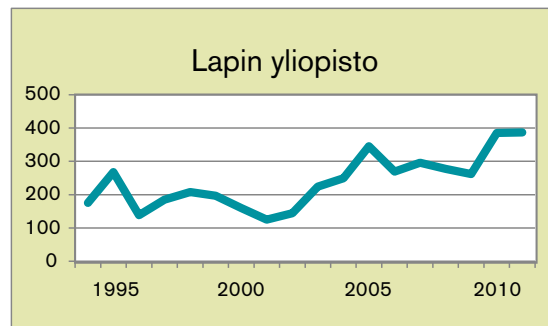
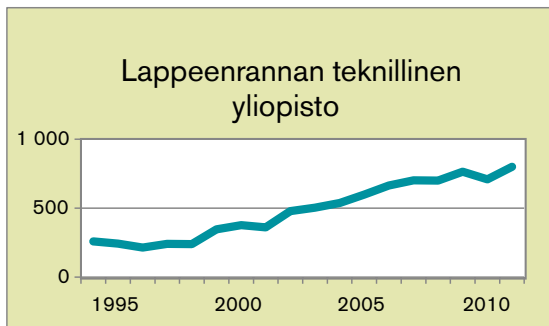
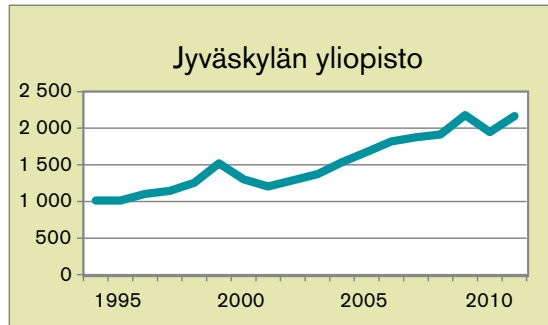
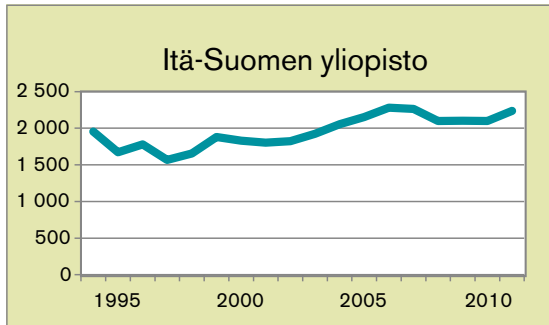
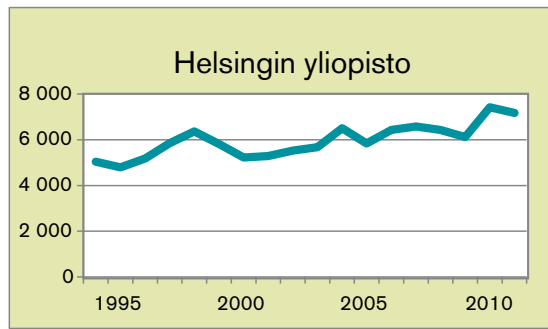
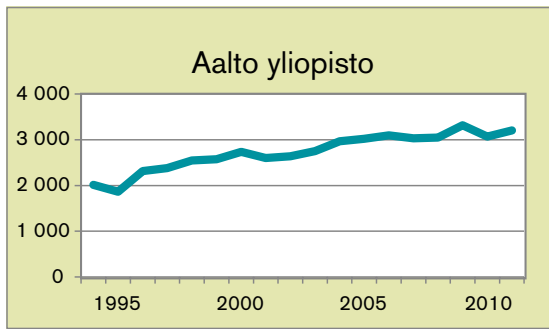
Julkaisutoiminnan kehitys 1994–2011

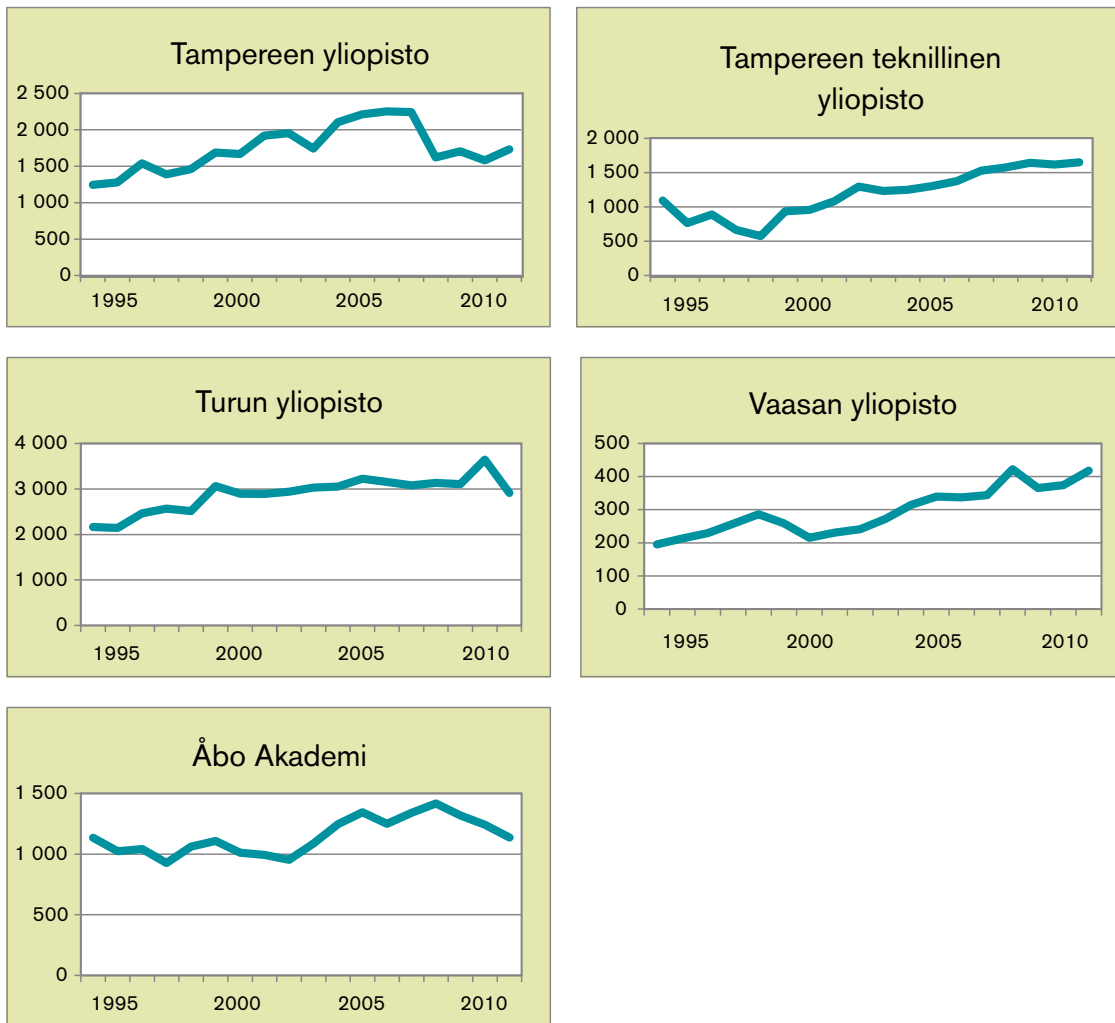
Julkaisutoiminnan luokittelussa tapahtui vuonna 2010 muutos, jonka vuoksi vuosien 2010–2011 tiedot ovat vain osittain vertailtavissa aikaisempiin tietoihin. Osittaisen vertailun perusteella on mahdollista saada käsitys yliopistojulkaisujen kehityksestä vuosina 1994–2011. Julkaisujen määrä on kasvanut 1990-luvun puolivälin noin 17 000:sta 26 000:een 2010-luvun alkupuolella. Kasvu on ollut pääasiassa artikkelien ja kokoomateosten sekä konferenssijulkaisujen lisääntymistä. Monografioiden eli kirjojen määrä on pysynyt melko vähäisenä koko tarkasteluajanjakson.

Kuvio 1. Julkaisujen määrä julkaisutyypeittäin vuosina 1994–2011

Myös yksittäisten yliopistojen julkaisujen määrä osoittaa nousevaa kehitystä pitkällä aikavälillä. Eniten julkaisuja tuottaa Helsingin yliopisto, vanhan luokituksen mukaan runsaat seitsemän tuhatta vuonna 2011. Muita suuria julkaisijoita ovat Turun yliopisto ja Aalto yliopisto. Kumpikin tuottaa yli kolme tuhatta julkaisua. Erityisen nopeasti 1990-luvun puolesta välistä lähtien on lisääntynyt Lappeenrannan teknillinen yliopisto julkaisujen määrä. Se on kolminkertaistunut vuoteen 2011 mennessä. myös Svenska handelshögskolanin, Lapin yliopiston, Jyväskylän yliopiston ja Vaasan yliopiston julkaisutoiminnan lisääntyminen on ollut nopeaa.

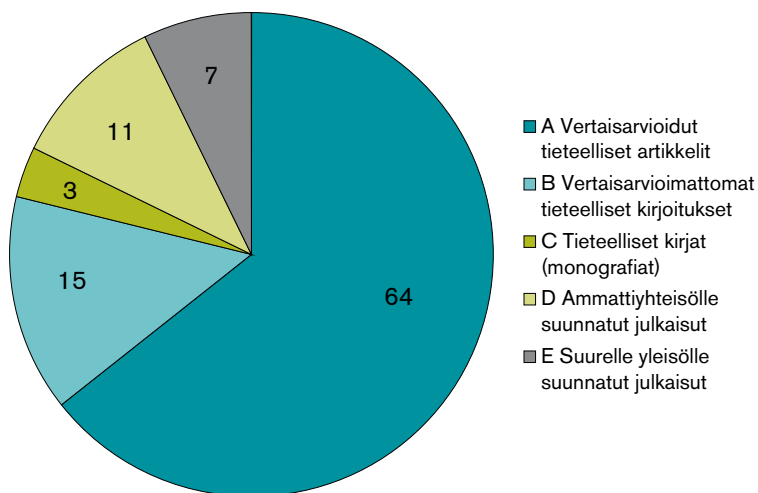
Kuvio 2. Julkaisujen määrä yliopistoittain vuosina 1994–2011

Julkaisujen määrä 2011

Vuonna 2011 yliopistotutkijat julkaisivat 34 400 julkaisua, mikä on noin tuhat julkaisua vähemmän kuin edellisenä vuonna. Julkaisuista tieteellisiä oli runsas 28 000 eli neljä viidesosaa. Ammatti- ja yleistajuisia julkaisuja oli 6 100. Niistä ammattiyhteisölle suunnattuja julkaisuja oli 3 600 ja suurelle yleisölle suunnattuja 2 500.³

Tieteellisistä julkaisuista vertaisarvioituja⁴ oli 22 100, vertaisarvioimattomia kirjoituksia 5 000 ja tieteellisiä kirjoja noin 1 200. Vuoteen 2010 verrattuna määrää olivat kasvattaneet vertaisarvioidut tieteelliset kirjoitukset kaikkien muiden julkaisutyyppien määrän supistuessa.

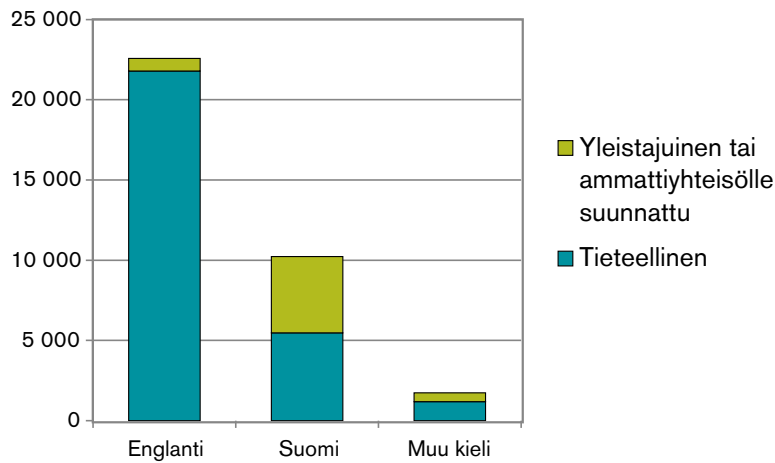
Tutkijat julkaisevat pääosan tuotannostaan englannin ja suomen kielellä muunkielisten julkaisujen määrän jäädessä vähäiseksi. Suomenkielisistä julkaisuista puolet oli tieteellisiä ja puolet yleistajuis kirjoituksia.

Kuvio 3. Julkaisujen jakauma julkaisutyypeittäin vuonna 2011, %

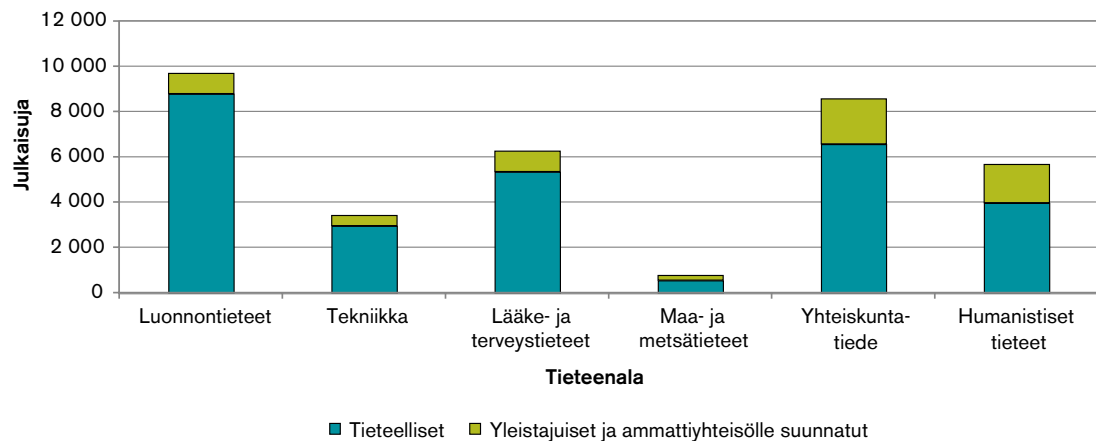
³ Julkaisujen kokonaismäärässä ovat mukana yliopistojen yhteisjulkaisut. Julkaisutyyppiluokittelusta ks. liite 1.

⁴ Vertaisarviointi on tieteellisen tutkimuksen laadunvarmistusta. Se tarkoittaa käytäntöä, jossa yksi tai useampi ulkopuolinen asiantuntija tarkistaa, että julkaisu on laadittu tieteellisen tutkimuksen pelisääntöjen mukaisesti.

Kuvio 4. Julkaisut kieliryhmittäin vuonna 2011

Julkaisujen yleisin tieteenala ovat luonnontieteet, seuraavaksi yhteiskuntatiede, lääke- ja terveystieteet ja tekniset tieteet. Maa- ja metsätieteet tuottavat alle tuhat julkaisua. Yleistajuisten julkaisujen osuus on huomattava yhteiskunta- ja humanistisissa tieteissä sekä maa- ja metsätieteissä. Muilla aloilla julkaisut ovat liki kokonaan tieteellisiä.

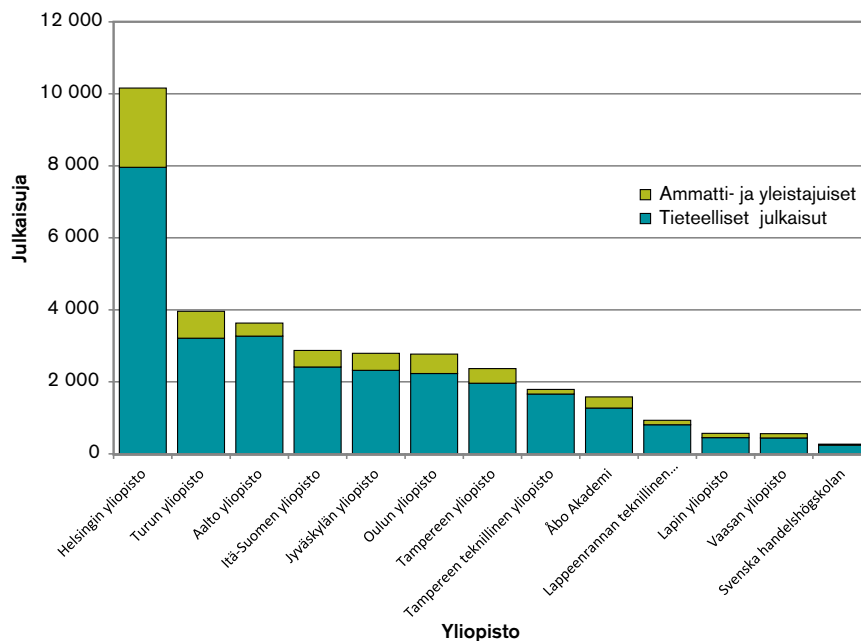

Kuvio 5. Julkaisut tieteenaloittain vuonna 2011

Yliopistojen rooli

Yliopistojen vuoden 2011 34 400 julkaisusta Helsingin yliopisto tuotti reilut 10 000 eli kolme kymmenesosaa. Helsingin yliopiston osuus kaikista tieteellisistä julkaisuista oli reilu neljäsosa ja muista julkaisuista yli kolmannes. Muita suuria julkaisijoita olivat:

- Turun yliopisto 4 000
- Aalto-yliopisto 3 600
- Itä-Suomen yliopisto 2 900
- Jyväskylän yliopisto 2 800
- Oulun yliopisto 2 800
- Tampereen yliopisto 2 400.

Kuvio 6. Julkaisut yliopistoittain ja julkaisutyypeittäin vuonna 2011

Verrattuna kaikkien yliopistojen keskiarvoon tutkimus painottuu yliopistoissa seuraaviin tieteenaloihin:

Aalto-yliopisto

- Luonnontieteisiin
- Tekniikkaan

Helsingin yliopisto

- Lääke- ja terveystieteisiin
- Maa- ja metsätieteisiin
- Humanistisiin tieteisiin

Itä-Suomen yliopisto

- Lääke- ja terveystieteisiin
- Maa- ja metsätieteisiin
- Humanistisiin tieteisiin

Jyväskylän yliopisto

- Humanistisiin tieteisiin
- Yhteiskuntatieteisiin
- Luonnontieteisiin

Lapin yliopisto

- Yhteiskuntatieteisiin
- Humanistisiin tieteisiin

Lappeenrannan teknillinen yliopisto

- Tekniikkaan
- Luonnontieteisiin

Oulun yliopisto

- Tekniikkaan
- Lääke- ja terveystieteisiin

Svenska handelshögskolan

- Yhteiskuntatieteisiin

Tampereen teknillinen yliopisto

- Tekniikkaan
- Luonnontieteisiin

Tampereen yliopisto

- Lääke- ja terveystieteisiin
- Yhteiskuntatieteisiin

Turun yliopisto

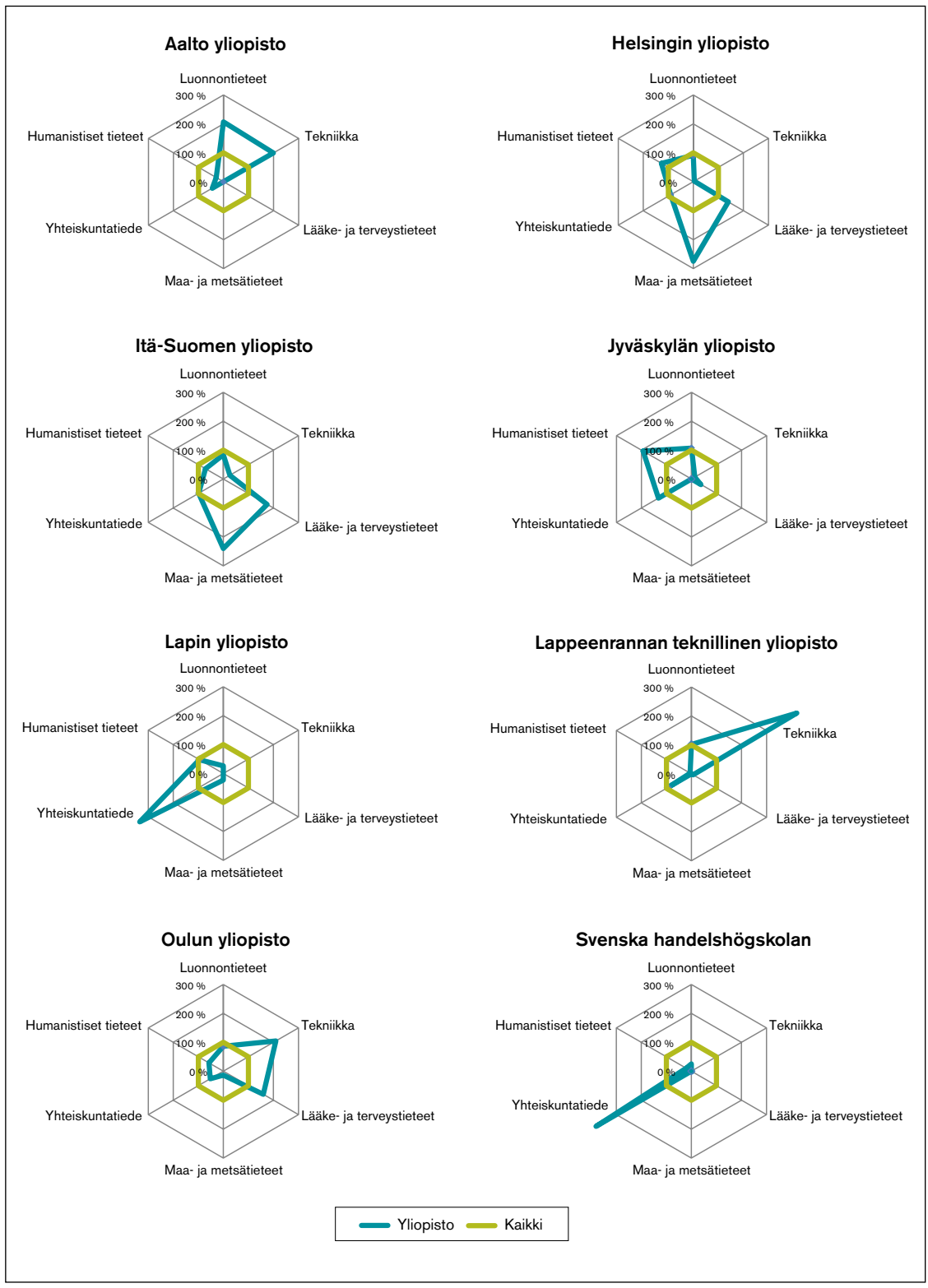
- Lääke- ja terveystieteisiin
- Yhteiskuntatieteisiin
- Humanistisiin tieteisiin

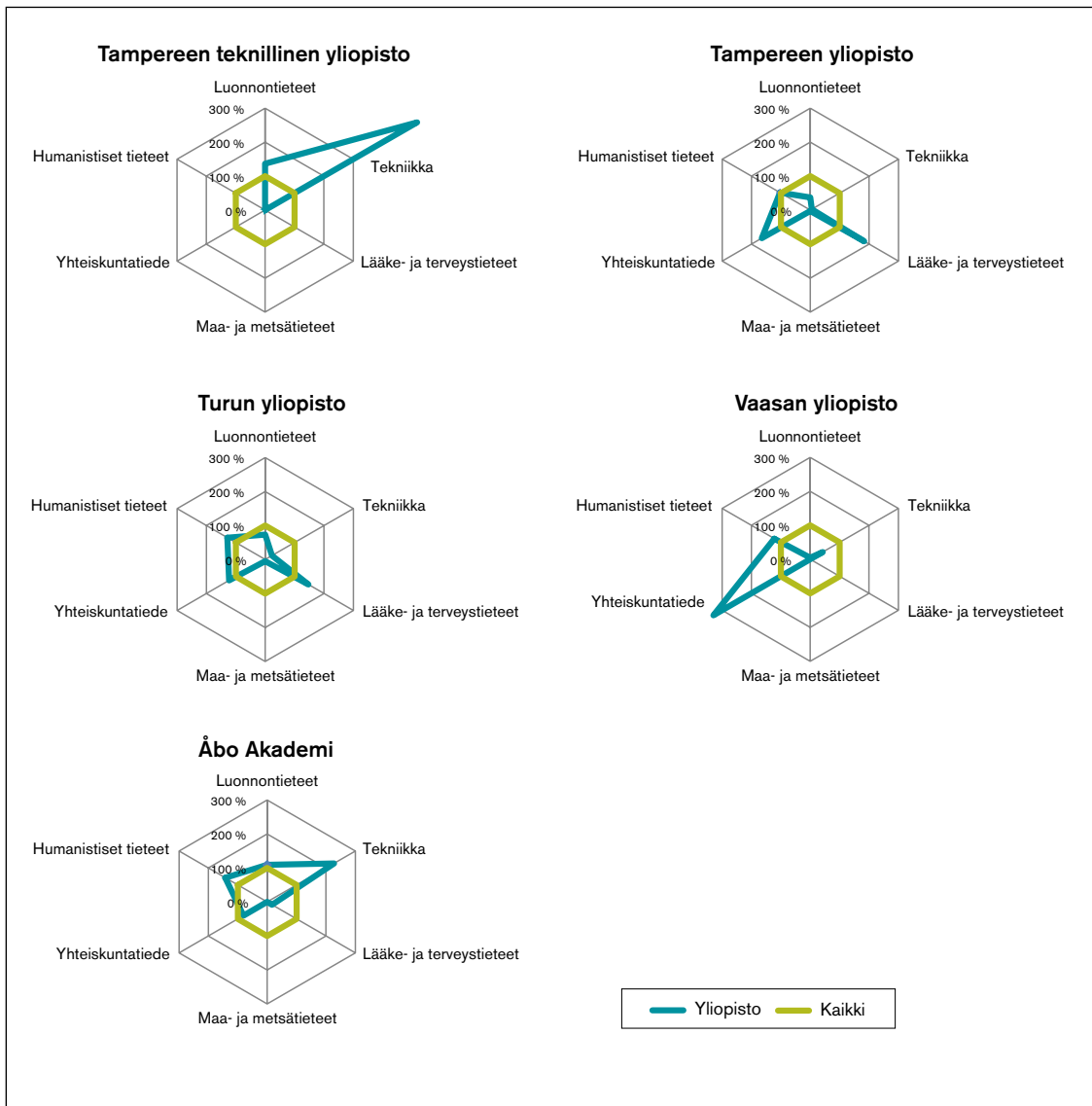
Vaasan yliopisto

- Yhteiskuntatieteisiin
- Humanistisiin tieteisiin

Åbo Akademi

- Tekniikkaan
- Humanistisiin tieteisiin

Kuvio 7. Yliopistojen julkaisuprofiili tieteenaloittain vuonna 2011

Tieteenaloittain tarkasteltuna julkaisutuotantoa hallitsivat

Luonnontieteissä

- Helsingin yliopisto
- Aalto yliopisto

Tekniikassa

- Tampereen teknillinen yliopisto
- Aalto yliopisto
- Lappeenrannan teknillinen yliopisto
- Åbo Akademi

Lääke- ja terveystieteissä

- Helsingin yliopisto
- Turun yliopisto
- Itä-Suomen yliopisto
- Tampereen yliopisto
- Oulun yliopisto

Maa- ja metsätieteet

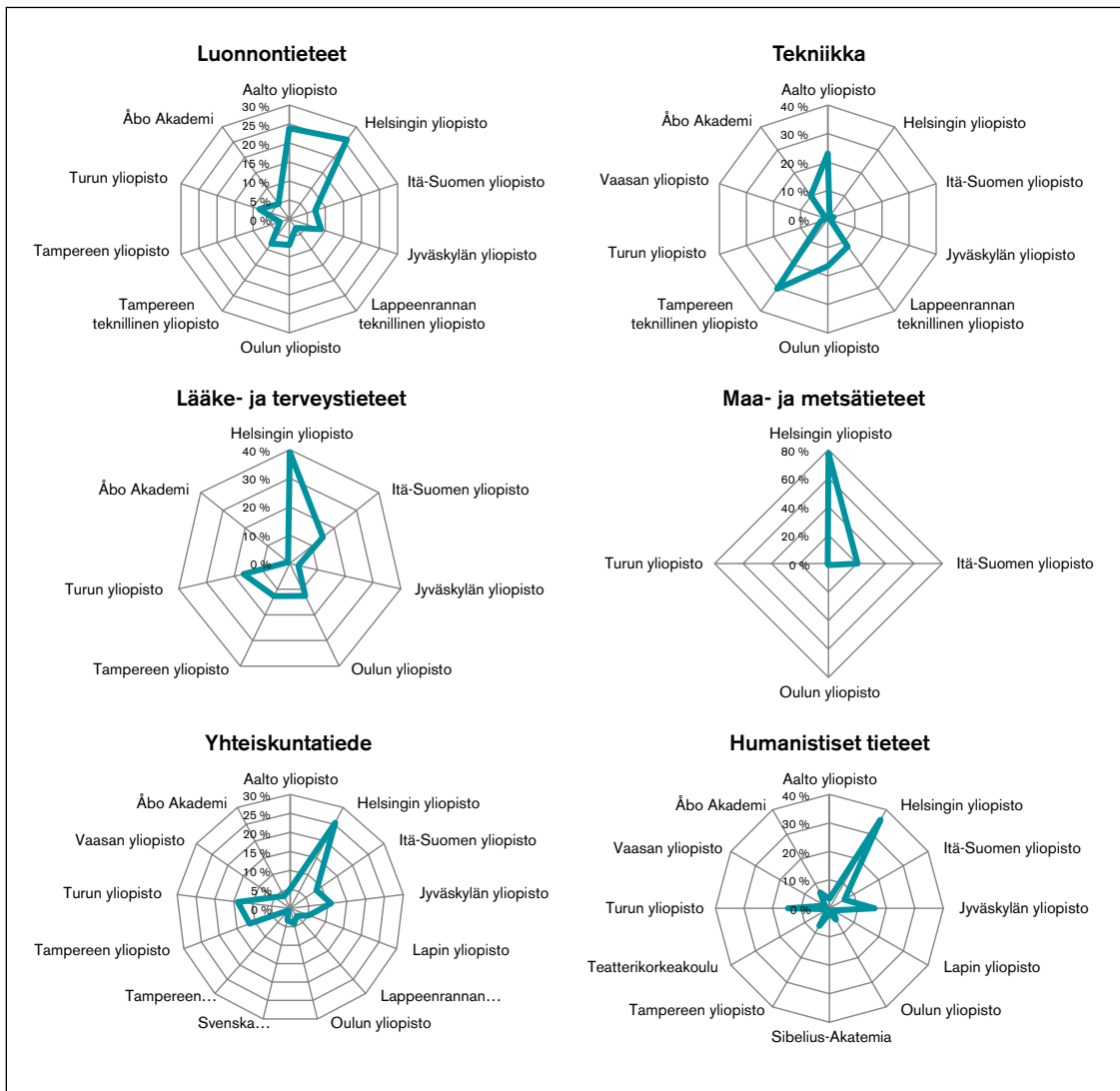
- Helsingin yliopisto
- Itä-Suomen yliopisto

Yhteiskuntatieteissä

- Helsingin yliopisto
- Turun yliopisto
- Tampereen yliopisto
- Jyväskylän yliopisto
- Itä-Suomen yliopisto

Humanistisissa tieteissä

- Helsingin yliopisto
- Jyväskylän yliopisto
- Turun yliopisto

Kuvio 8. Yliopistojen osuudet päätiiteenalojen julkaisumääristä vuonna 2011, %

Tutkimustoiminnan kansainvälisyys

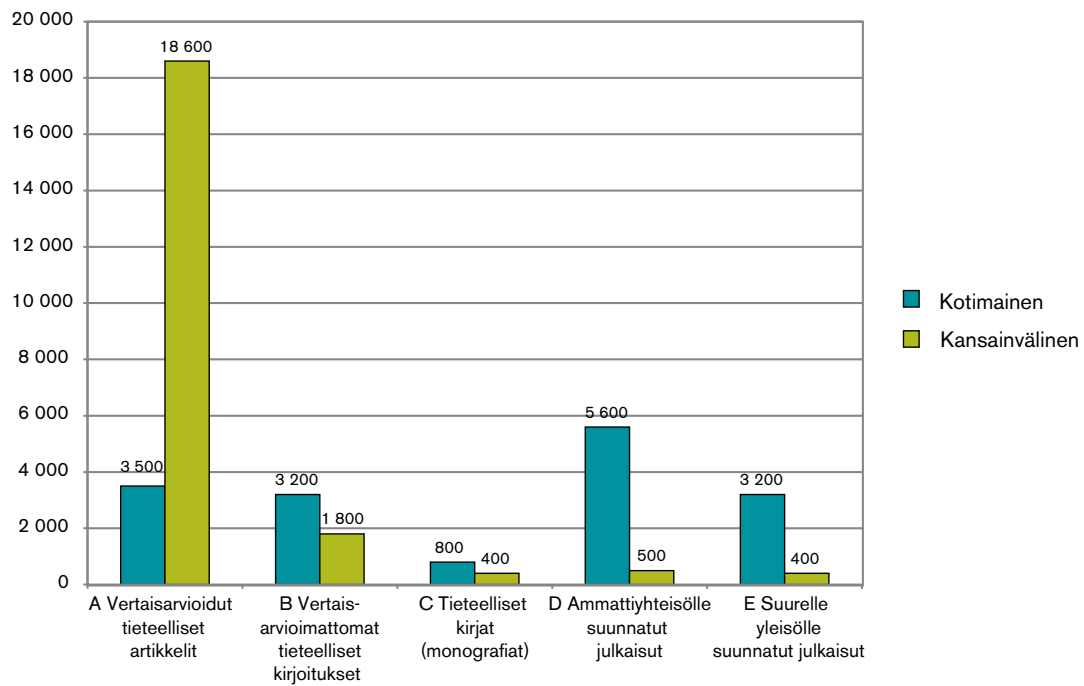
Vuoden 2011 julkaisuista kansainvälisiä oli 21 400 eli kaksi viidesosaa kaikista julkaisuista. Kansainvälisyys tarkoittaa niitä tutkimusraportteja, jotka on julkaistu muualla kuin Suomessa. Tieteellisistä julkaisuista kansainvälisiä oli kolme neljäsosaa ja muista julkaisuista kymmenesosa. Tieteellisistä julkaisuista kansainvälisimpiä olivat vertaisarvioidut tieteelliset kirjoitukset, joista liki 85 prosenttia oli julkaistu Suomen ulkopuolella. Muista tieteellisistä julkaisuista kansainvälisiä oli kaksi viidesosaa.

Tutkimuksen kansainvälistyminen on ollut pitkään suomalaisen tiedepolitiikan keskeisiä tavoitteita. Myös yliopistojen uusi rahoitusmalli 2013–2016 korostaa tutkimuksen kansainvälisyyttä. Vuosien 2013–2014 yliopistojen perusrahoituksesta yli 160 miljoonaa euroa määräytyy kansainvälisten vertaisarvioitujen julkaisujen perusteella.⁵ Muiden tieteellisten julkaisujen osuus on 70 miljoonaa euroa.

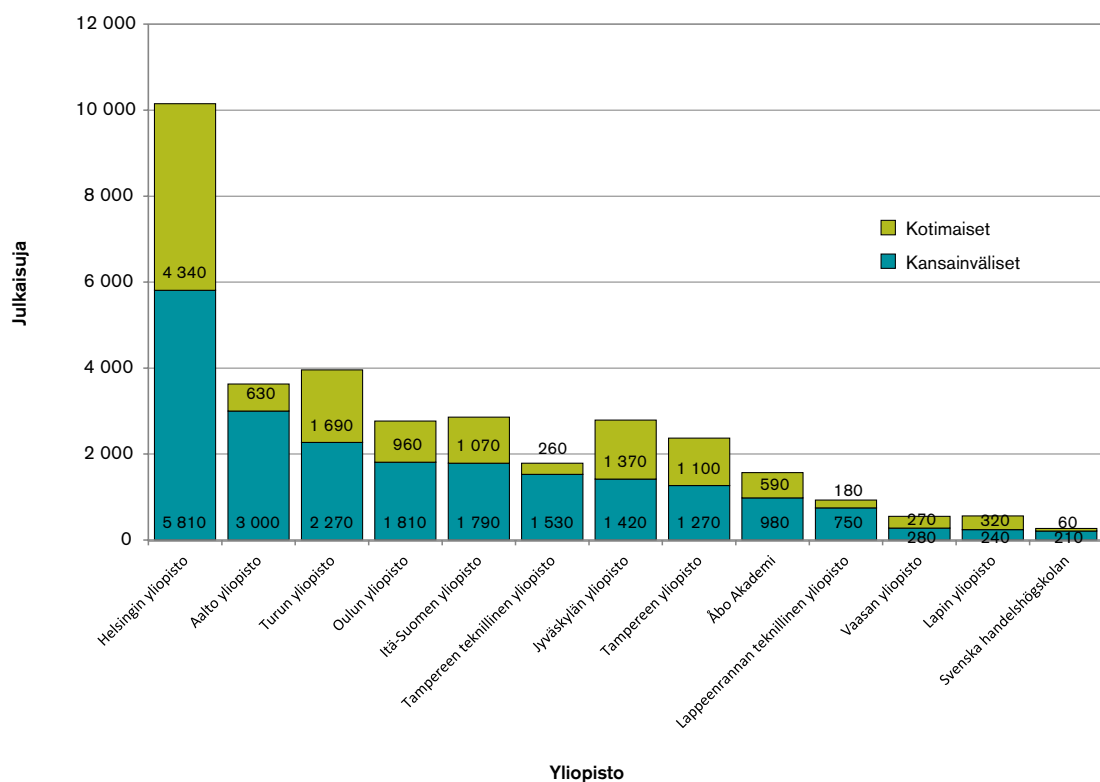
Kuvion 9 kansainväliset vertaisarvioidut julkaisut muodostuvat kansainvälisistä referee-artikkeleista sekä kansainvälisistä tieteellisistä kirjoista. Rahoitusmallin tarkoittamiin muihin julkaisuihin luetaan kotimaiset artikkelit ja kotimaiset kirjat.

Keskimääräistä enemmän kansainvälisiä julkaisuja tuottavat Aalto-yliopisto, Lappeenrannan teknillinen yliopisto ja Tampereen teknillinen yliopisto ja Svenska handelshögskolan. Keskimääräistä enemmän kotimaisia julkaisuja tuottavat Jyväskylän yliopisto, Lapin yliopisto, Tampereen yliopisto ja Vaasan yliopisto.

⁵ Kun yliopistojen perusrahoitus on 1,8 mrd. euroa, tarkoittaa kolmetoista prosenttia yli kahta sataa miljoonaa euroa. Tieteellisistä monografioista (luokka C1) saa neljä kertaa enemmän rahoitusta kuin muista julkaisuista.

Kuvio 9. Kotimaiset ja kansainväliset julkaisut julkaisutyypeittäin vuonna 2011.

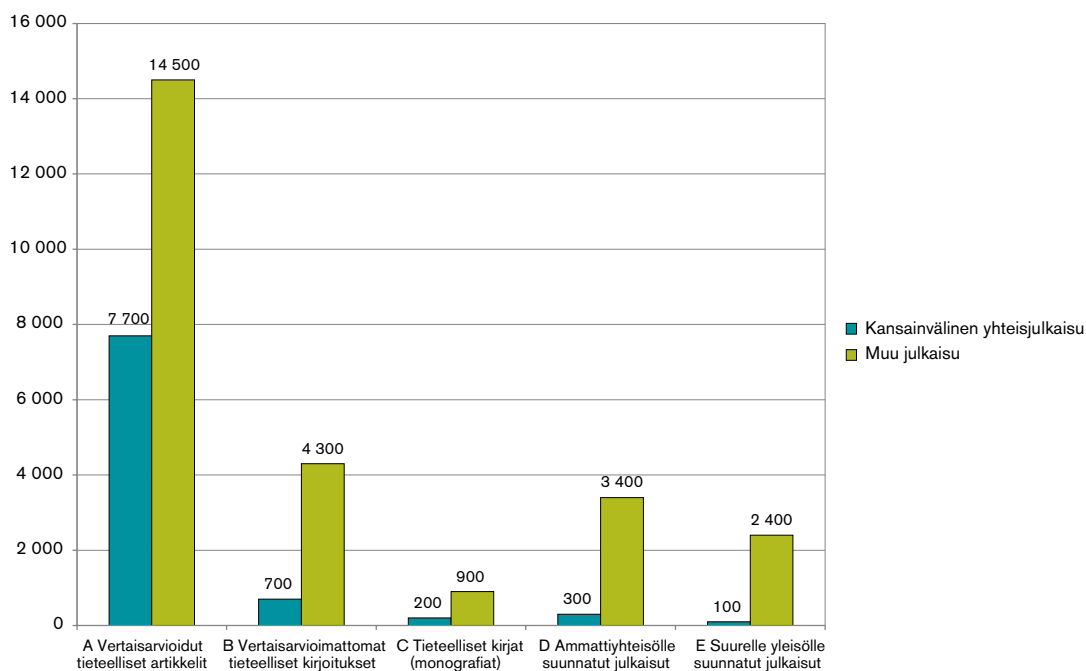
Kuvio 10. Kotimaiset ja kansainväliset julkaisut yliopistoittain vuonna 2011.

Kansainväliset yhteisjulkaisut

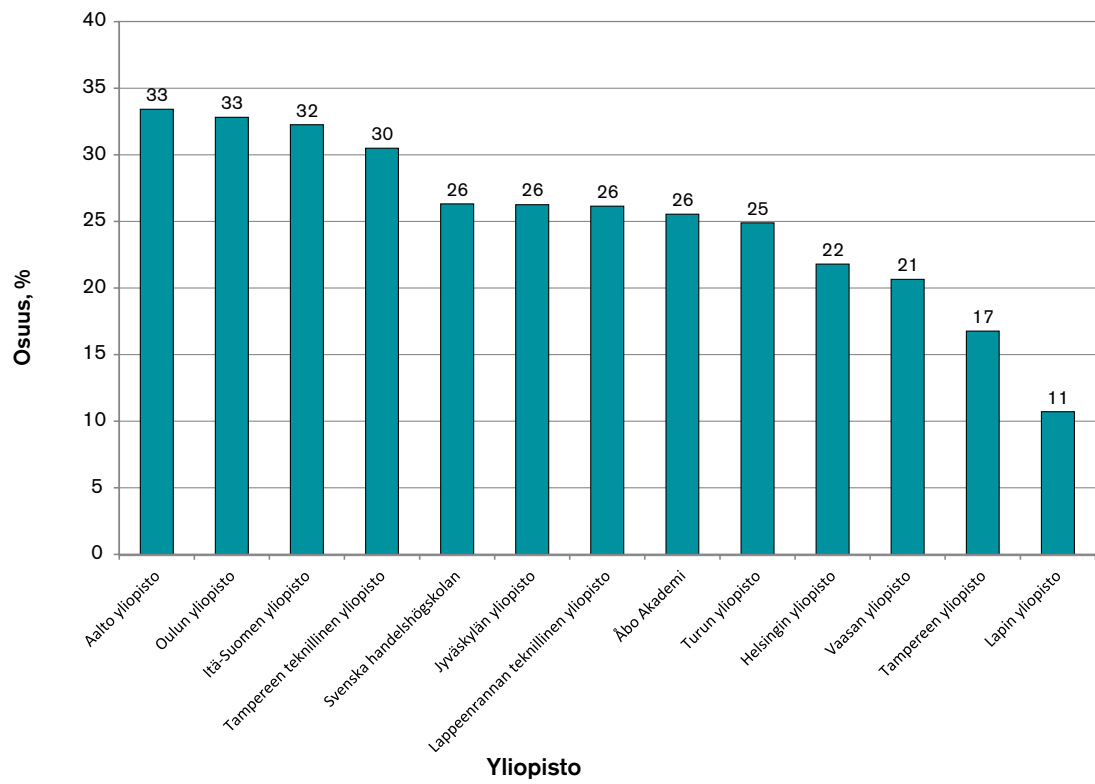
Tiedepolitiikan tavoitteena on paitsi tutkimuksen kansainvälistäminen, myös kansainvälisen yhteistyön lisääminen. Sitä osoittaa kansainvälisten yhteisjulkaisujen määrä.

Vuoden 2011 julkaisuista 8 900 eli yksi neljäsosa oli kansainvälisiä yhteisjulkaisuja. Tieteellisistä julkaisuista kansainvälisiä yhteisjulkaisuja oli kolme kymmenestä. Korkein yhteisjulkaisujen osuus on vertaisarvioituista tieteellisistä artikkeleista, yli kolmasosa. Ammattiyhteisölle ja suurelle yleisölle suunnatuista julkaisuista vain joka kahdeskymmenes on laadittu kansainvälisenä yhteistyönä. Tieteellisissä aikakausikirjoissa julkaistujen tieteellisistä artikkeleista kaksi viidesosaa on tehty kansainvälisenä yhteistyönä.

Kansainvälisten yhteisjulkaisujen osuus yliopiston kaikista julkaisuista on korkein Aalto-yliopistossa, Itä-Suomen, Oulun ja Tampereen teknillisessä yliopistossa.

Kuvio 11. Kansainväliset yhteisjulkaisut julkaisutyypeittäin vuonna 2011.

Kuvio 12. Kansainvälisten yhteisjulkaisujen osuus kaikista julkaisuista yliopistoittain vuonna 2011.

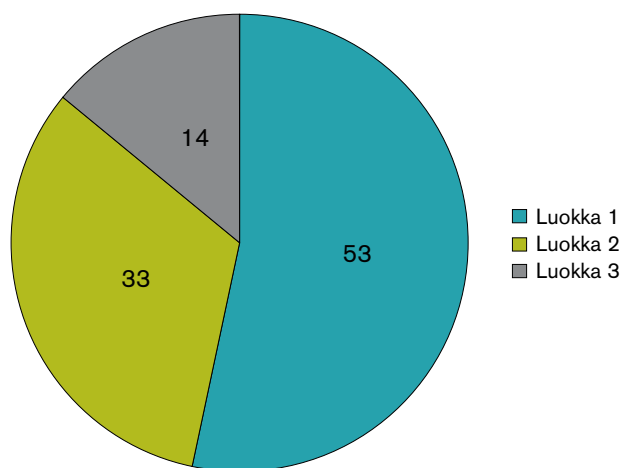
Tutkimuksen laatu

Tiedepolitiikan keskeinen tavoite on tutkimuksen laadun kohottaminen. Tutkimuksen laatua mitataan Tieteellisten seurain valtuuskunnan (TSV) julkaisufoorumi-hankkeen tasoluokituksella. Hanke on luonut järjestelmän, jonka perustana on julkaisukanavien eli tieteellisten lehtien, sarjojen ja kirjakustantajien kaikki tieteenalat kattava tasoluokitus. Julkaisukanavien arviointi tapahtuu 23 tieteenalakohtaisessa asiantuntijapaneelissa. Julkaisufoorumi-hankkeen kansainvälisiä esikuvia on mm. Norjassa ja Tanskassa. Luokituksessa on kolme tasoa: 1 = perustaso, 2 = johtava taso, 3 = korkein taso.⁶

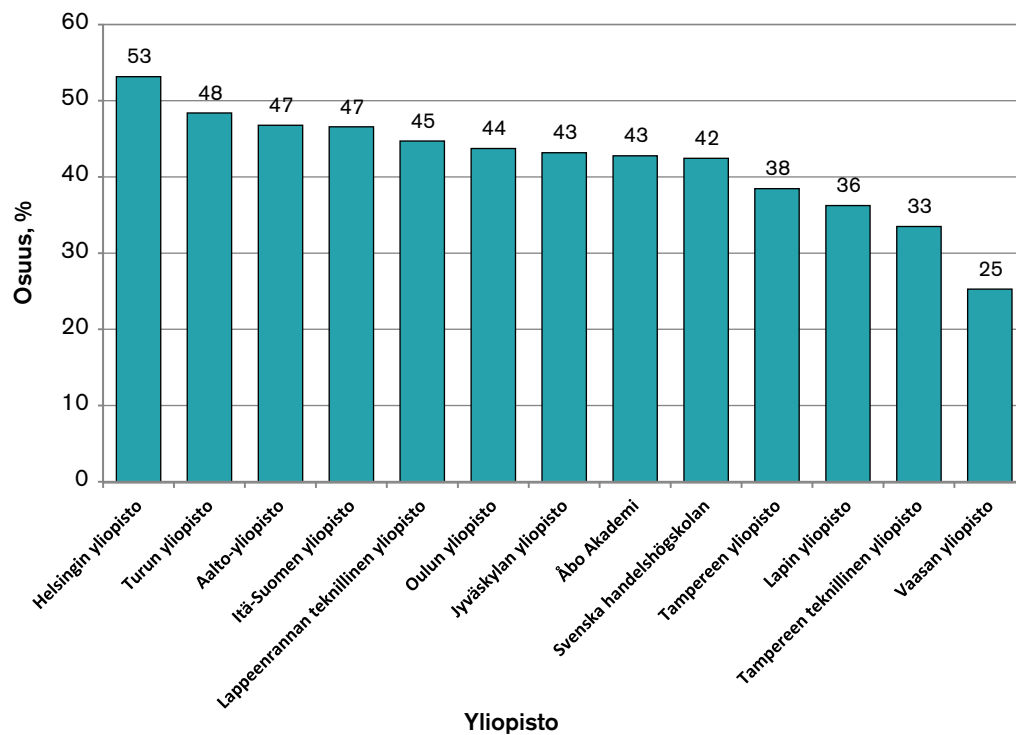
28 000 tieteellisestä julkaisusta julkaisufoorumi-luokka on pystytty merkitsemään 22 000 julkaisulle eli noin 70 prosentille. Luokitelluista runsas puolet kuului luokkaan 1, yksi kolmasosa luokkaan 2 ja seitsemäsosa luokkaan 3. Julkaisufoorumi-luokkiin 2 ja 3 keskimääräistä enemmän on sijoittunut Helsingin, Turun, Aalto- ja Itä-Suomen yliopistojen julkaisuja. Yliopistojen väliset erot eivät ole kuitenkaan yleensä ottaen suuret. Lisäksi on otettava huomioon, että julkaisufoorumi-luokkien 2 ja 3 osuus riippuu yliopistossa edustettuina olevista tieteenaloista, joita ei voida vertailla keskenään.

Tavoitteena on, että rahoitusmallin julkaisuja koskeva osio muuttuu vuodesta 2015 alkaen siten, että kansainvälisten vertaisarvioitujen julkaisujen sijasta käytetään julkaisufoorumin luokkia 2 ja 3 ja muiden julkaisujen sijasta julkaisufoorumin luokkaa 1. Rahoitusmallin julkaisuihin luetaan vain tieteelliset julkaisut, ei ammattiyhteisölle ja suurelle yleisölle suunnattuja julkaisuja.

⁶ Yksityiskohtaisemmin ks. liite 2.

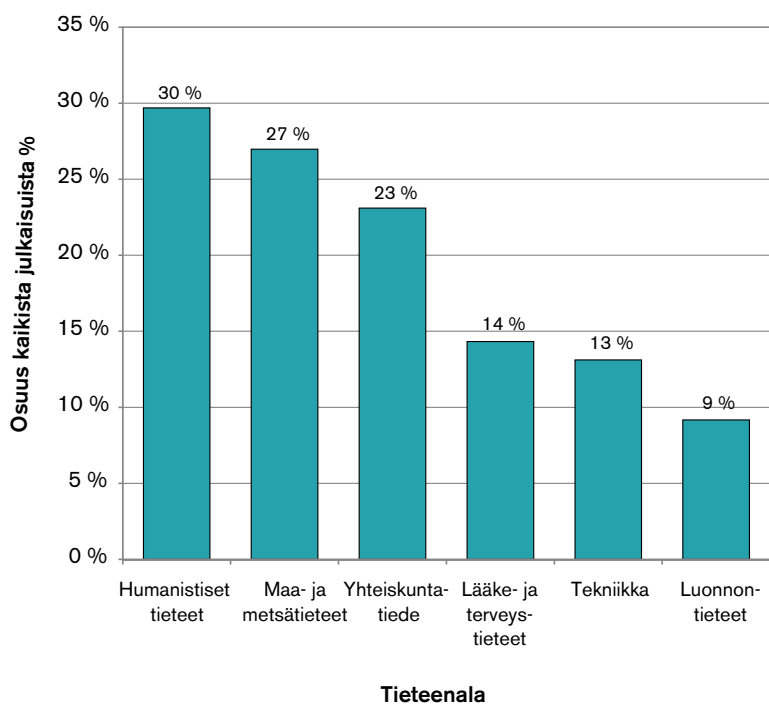
Kuvio 13. Julkaisut julkaisufoorumiluokan mukaan, %

Kuvio 14. Julkaisufoorumi-luokkien 2 ja 3 osuus tieteellisistä julkaisuista yliopistoittain vuonna 2011, % (julkaisufoorumiluokan saaneet julkaisut)

Ammatti- ja yleistajuiset julkaisut

Ammatti- ja yleistajuisien julkaisujen osuus vaihtelee tieteenaloittain. Suurin se on humanistisissa tieteissä, joissa kolme kymmenestä julkaisusta on suunnattu ammattiyhteisölle tai suurelle yleisölle. Osuus on korkea myös maa- ja metsätieteissä ja yhteiskuntatieteissä.

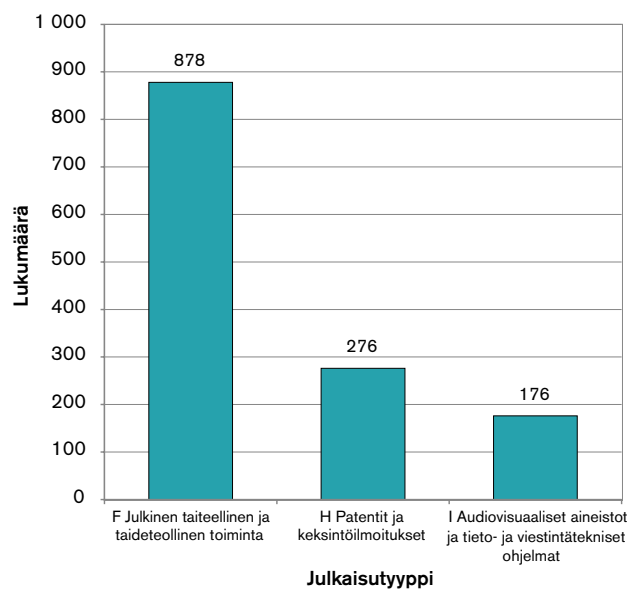

Kuvio 15. Ammatti- ja yleistajuisien julkaisujen osuus kaikista julkaisuista tieteenaloittain 2011, %

7 Ammatti- ja yleistajuisien julkaisujen tiedonkeruu ei välttämättä ole yhtä kattava kuin tieteellisten julkaisujen tiedonkeruu.

Taiteellinen toiminta, patentit ja audiovisuaaliset aineistot

Tieteellisten, ammatti- ja yleistajuisten julkaisujen lisäksi yliopistot tuottavat taidejulkaisuja, patenteja ja keksintöilmoituksia sekä audiovisuaalisia aineistoja ja tieto- ja viestintätekniisiä ohjelmia. Yliopistojen ilmoitusten mukaan niiden lukumäärä oli vuonna 2010 yhteensä 1 300, joista taidejulkaisuja oli vajaat 800. Niitä tuotti yhdeksän yliopistoa.

Kuvio 16. Taiteellinen toiminta, patentit ja audiovisuaaliset aineistot 2010

Julkaisutyyppiluokitus⁸

Tieteelliset julkaisut

- A Vertaisarvioidut tieteelliset artikkelit
 - A1 Alkuperäisartikkeli tieteellisessä aikakauslehdessä
 - A2 Katsausartikkeli tieteellisessä aikakauslehdessä
 - A3 Kirjan tai muun kokoomateoksen osa
 - A4 Artikkeli konferenssijulkaisussa
- B Vertaisarvioimattomat tieteelliset kirjoitukset
 - B1 Kirjoitus tieteellisessä aikakauslehdessä
 - B2 Kirjan tai muun kokoomateoksen osa
 - B3 Vertaisarvioimaton artikkeli konferenssijulkaisussa
- C Tieteelliset kirjat (monografiat)
 - C1 Kustannettu tieteellinen erillisteos
 - C2 Toimitettu kirja, kokoomateos, konferenssijulkaisu tai lehden erikoisnumero

Ammatti- ja yleistajuiset julkaisut

- D Ammattiyhteisölle suunnatut julkaisut
 - D1 Artikkeli ammattilehdessä
 - D2 Artikkeli ammatillisessa kokoomateoksessa (ml. toimittajan kirjoittama johdantoartikkeli)
 - D3 Artikkeli ammatillisessa konferenssijulkaisussa
 - D4 Julkaistu kehittämis- tai tutkimusraportti taikka -selvitys
 - D5 Ammatillinen kirja
- E Suurelle yleisölle suunnatut julkaisut
 - E1 Yleistajuinen artikkeli, sanomalehtiartikkeli
 - E2 Yleistajuinen monografia

Taiteellinen toiminta, patentit ja audiovisuaaliset aineistot

- F Julkinen taiteellinen ja taideteollinen toiminta
 - F1 Julkaistu itsenäinen taiteellinen teos
 - F2 Julkinen taiteellinen teoksen osatoteutus
 - F3 Julkinen taiteellinen esitys tai näyttely
 - F4 Tuotantoon/hyödyntämiseen otettu malli tai suunnitelma

⁸ Yksityiskohtaisempi kuvaus luokituksesta ja sen perusteluista, ks. OKM:n yliopistojen tiedonkeruukäsikirja 2012 (<https://confluence.csc.fi/pages/viewpage.action?pageId=21072701>).

H Patentit ja keksintöilmoitukset

H1 Myönnetty patentti

H2 Keksintöilmoitus

I Audiovisuaaliset aineistot ja tieto- ja viestintätekniiset ohjelmat

I1 Audiovisuaalinen aineisto

I2 Tieto- ja viestintätekniiset ohjelma tai ohjelmisto

Julkaisufoorumi-luokkien kriteerit⁹

Tieteelliset julkaisukanavat

Julkaisufoorumi-luokituksen voivat saada tutkimustulosten julkaisemiseen erikoistuneet tieteelliset julkaisukanavat: niillä on tieteenalan asiantuntijoista koostuva toimituskunta, ja tieteelliset julkaisut käyvät läpi koko käsikirjoituksen vertaisarvioinnin. Julkaisukanavalla tarkoitetaan painettuja ja digitaalisia julkaisusarjoja, lehtiä, säännöllisiä konferenssisarjoja, sekä kirjasarjoja, mutta julkaisukanava voi myös olla kirjakustantaja.

Tieteellisen julkaisun Julkaisufoorumi-luokan määrittää ensisijaisesti lehti- ja sarjaluettelossa mainittu julkaisusarja. Jos julkaisusarjaa ei ole mainittu, tieteellisten erillis- ja kokoomateosten tasoluokan määrittää kirjakustantajaluettelossa mainittu kirjakustantaja. Tasoluokka koskee aina sekä julkaisukanavan painettua että digitaalista versiota, ja on sama niissä ilmestyville julkaisuille tieteenalasta riippumatta.

Taso 1 (80 % luokitelluista lehdistä ja sarjoista, 90 % luokitelluista kirjakustantajista)

Eri tieteenalojen kotimaiset ja ulkomaiset, suomalaisen tutkimuksen näkökulmasta keskeisimmät ja tasokkaimmat tieteellisen julkaisukanavan määritelmän täyttävät julkaisukanavat. Paikallisia kotimaisia julkaisukanavia (esim. yliopistojen ja laitosten omia sarjoja), joiden arvioijista ja kirjoittajista yli puolet (1/2) edustaa samaa tutkimusorganisaatiota, ei voida pääsääntöisesti hyväksyä tasolle 1. Suomalaisten yliopistojen monografiaväitöskirja vastaa tason 1 erillisteosta ja artikkeliväitöskirja tason 1 alkuperäisartikkeliä, vaikka ne olisivat ilmestyneet julkaisukanavissa, joilla ei ole Julkaisufoorumi-luokitusta.

Taso 2 (20 % luokitelluista lehdistä ja sarjoista, 10 % luokitelluista kirjakustantajista)

Eri tieteenalojen johtavat tieteelliset julkaisukanavat, joissa tutkijat eri maista julkaisevat parhainta tutkimustaan. Tasolle 2 on pääsääntöisesti luokiteltu vain kansainvälisiä tieteellisiä julkaisukanavia, joiden toimitus-, kirjoittaja- ja lukijakunta edustaa eri kansallisuuksia. Tasolle 2 on kuitenkin luokiteltu myös johtavia suomen- tai ruotsinkielisiä julkaisukanavia, jotka kattavat tieteenalansa suomalaisen yhteiskunnan, kulttuurin tai historian erityispiirteitä käsittelevää tutkimusta mahdollisimman laajasti.

⁹ Lisää tietoa julkaisufoorumi-luokista, ks. <http://www.tsv.fi/julkaisufoorumi/>.

Taso 3 (25 % luokitelluista tason 2 lehdistä ja sarjoista)

Lehdet ja sarjat, jotka ovat vaikuttavuudeltaan tieteenalansa laaja-alaisimpia tason 2 lehtien ja sarjojen joukossa. Tasolle 3 on luokiteltu lehtiä ja sarjoja, joissa julkaistu tutkimus edustaa oman tieteen- tai tutkimusalansa korkeinta tasoa ja sen (esim. viittausindikaattoreilla mitattu) vaikuttavuus on erittäin suuri. Lehdet kattavat omaa tieteen- tai tutkimusalaansa laajasti, eivätkä rajoitu kapean erikoistematiikan käsittelyyn. Kirjoittaja- ja lukijakunta on kansainvälistä ja toimituskunnissa toimivat alan johtavat tutkijat. Julkaisemista näissä lehdissä ja sarjoissa arvostetaan alan kansainvälisessä tutkijayhteisössä erittäin korkealle.

Muut tunnistetut julkaisukanavat

Julkaisufoorumissa tunnistetut kotimaiset ja ulkomaiset julkaisukanavat, joita paneelit eivät ole hyväksyneet tasolle 1. Tähän ryhmään kuuluu julkaisusarjoja ja kirjakustantajia, jotka eivät täytä tieteellisen julkaisukanavan määritelmää, sekä tieteellisiä julkaisukanavia, jotka ovat Julkaisufoorumin määritelmän mukaan paikallisia, tai joiden tieteellisestä tasosta tai relevanssista paneelit eivät ole vakuuttuneita. Ryhmä sisältää myös aikaisemmin arvioimattomat julkaisukanavat, joita on ehdotettu lisättäväksi luokitukseen seuraavassa täydennysarvioinnissa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja -sarjassa vuonna 2013 ilmestyneet

- 1 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2014–2017
- 2 Liikuntatoimi tilastojen valossa;
Perustilastot vuodelta 2011

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Undervisnings- och kulturministeriet

Ministry of Education and Culture

Ministère de l'Éducation et de la culture

ISBN 978-952-263-201-2 (PDF)

ISSN-L 1799-0343

ISSN 1799-0351 (PDF)

Helsinki 2013